

personalities. Characteristic of social and culture circumstances of Ukraine and crisis of inwardness are reviewed.

In article the essence of key concept of the research are described: 'inwardness', 'personality', 'art', 'music', 'values', 'music education', 'function of music education' (cultural, cognitive, transform, axiological). The structural components of phenomenon 'the moral development of personality of future specialists of music education' are represented in it: value-approximated, cognitive-active, moral-ethic, emotional-ethic, axiological-reflexive.

Key words: inwardness, personality, values, art, function, music, music education, developments, education.

РОЛЬ ПАРТНЕРСТВА ЗАГАЛЬНООСВІТНИХ І ПРОФЕСІЙНИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ ПРИ ПІДГОТОВЦІ КВАЛІФІКОВАНИХ РОБІТНИКІВ ДЛЯ СУЧАСНОГО РИНКУ ПРАЦІ

УДК 377+377.3+331.5

Шапошнікова Н. П.

В статті розглядаються деякі аспекти співпраці професійно-технічних та загальноосвітніх навчальних закладів для якісної підготовки кваліфікованих робітників в сучасних умовах ринкової економіки.

Ключові слова: кваліфікований робітник, професійно-технічна освіта, професійний навчальний заклад, загальноосвітній навчальний заклад, ринок праці.

РОЛЬ ПАРТНЕРСТВА ОБЩЕОБРАЗОВАТЕЛЬНЫХ И ПРОФЕССИОНАЛЬНЫХ УЧЕБНЫХ ЗАВЕДЕНИЙ ПРИ ПОДГОТОВКЕ КВАЛИФИЦИРОВАННЫХ РАБОЧИХ ДЛЯ СОВРЕМЕННОГО РЫНКА ТРУДА

Н. П. Шапошнікова

В статье рассматриваются некоторые аспекты сотрудничества профессионально-технических и общеобразовательных учебных заведений для качественной подготовки квалифицированных рабочих в современных условиях рыночной экономики.

Ключевые слова: квалифицированный рабочий, профессионально-техническое образование, профессиональное учебное заведение, общеобразовательное учебное заведение, рынок труда.

THE ROLE OF PARTNERSHIP OF GENERAL EDUCATION, PROFESSIONAL AND EDUCATIONAL ESTABLISHMENTS WHILE TRAINING SKILLED WORKERS FOR CONTEMPORARY LABOR-MARKET

N. P. Shaposhnikova

The article contains some aspects of partnership of professional-technical and generally not specialized educational establishments for qualitative training of skilled workers in contemporary conditions of market economy.

Key words: skilled worker, professional and technic education, professional and educational establishment, generally not specialized educational establishment, labor market.

Постановка проблеми. Трудове виховання в загальноосвітній школі відіграє важливу роль у подальшій профорієнтації школярів у процесі допрофесійної підготовки, сприяє їхньому професійному самовизначенню. На наш погляд, профорієнтація – одне з найважливіших завдань середньої освіти, на яке має спрямовуватися трудова та допрофесійна підготовка учнів. Співпраця професійних та загальноосвітніх навчальних закладів сприяє професійному самовизначенню школярів та формуванню мотивації у абітурієнтів ПТНЗ.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Аналіз останніх досліджень і публікацій доводить, що тематика партнерства загальноосвітніх та професійних навчальних закладів не достатньо висвітлена. Означена проблема досліджувалася в таких аспектах: Роль професійно-технічних навчальних закладів у профільному навчанні учнів шкіл (М. Петрова), Організація допрофільної підготовки учнів загальноосвітніх шкіл на базі професійно-технічного навчального закладу (Л. В. Жиліна, С. Г. Корженко), Психолого – педагогічні основи профільного навчання учнів школи на базі ПТНЗ (І. Шевцов) та ін. Проте проблема партнерства загальноосвітніх та професійних навчальних закладів потребує глибокого вивчення.

Метою статті є дослідження ролі партнерства загальноосвітніх та професійних навчальних закладів для підготовки висококваліфікованих робітників в сучасних умовах ринкової економіки.

Виклад основного матеріалу.

Профорієнтація – це науково обґрунтована система соціально-економічних, психолого-педагогічних, медико-біологічних і виробничо-технічних заходів з надання молоді особово-орієнтованої допомоги у виявленні і розвитку здібностей і схильностей, професійних і пізнавальних інтересів у виборі професії, а також формування потреби і готовності до праці в умовах ринку, багатокладності форм власності і підприємництва.

Вона реалізується через навчально-виховний процес, позаурочну і позашкільну роботу з учнями. Професійна орієнтація - це багатоаспектна система, що включає освіту, виховання, вивчення психофізіологічних особливостей, проведення психодіагностики, організація елективних курсів, а також, що особливо важливо, заняття з психології.

В Законі України «Про освіту» зазначено, що однією зі складових мети освіти є всебічний розвиток людини як особистості та найвищої цінності суспільства, розвиток її талантів, розумових і фізичних здібностей, виховання високих моральних якостей, формування громадян, здатних до свідомого суспільного вибору, збагачення на цій основі інтелектуального, творчого, культурного потенціалу народу, підвищення освітнього рівня народу, забезпечення народного господарства кваліфікованими фахівцями [1].

Початок виконання цих завдань здійснюється в загальноосвітніх та професійно-технічних навчальних закладах.

У сучасних умовах ринкової економіки для успішної професійної кар'єри людині необхідно мати креативне мислення, бути самостійним, ініціативним,

приймати нестандартні рішення та уміти нести за них відповідальність, володіти ІКТ та бути компетентним у фаховій сфері. Усе це вимагає ефективної допрофесійної підготовки учнів у межах шкільного навчання.

Зміни, що відбуваються у суспільстві, швидкий розвиток науки і впровадження новітніх технологій, висувають нові вимоги до технологічної підготовки старшокласників. Вони мають засвоїти не тільки основні знання та уміння з елементів обробки різноманітних матеріалів та матеріалознавства, але й організувати власну творчу проектну діяльність [2].

Для повноцінної реалізації цієї мети необхідне здійснення технологічної підготовки учнів у процесі загальноосвітньої, особливо у старших класах, коли профіль навчання обирається учнями більш свідомо і дає можливість зорієнтуватися на свою майбутню професію.

У наш час професійне навчання технологічного профілю в середній загальноосвітній школі може здійснюватись тільки там, де для цього є необхідні умови, тобто відповідна матеріальна база, кваліфіковані кадри вчителів та бажання учнів.

Тому постає питання необхідної тісної співпраці між загальноосвітньою школою та професійно-технічним ліцеєм. Необхідно зазначити, що саме професійні ліцеї можуть надати загальноосвітнім школам освітні послуги в організації навчання учнів за технологічним профілем відповідно до переліку спеціалізацій з предмета технології, використовуючи потужну матеріально-технічну базу, кадровий потенціал і досвід в організації професійної підготовки та адаптації змісту, форм і методів навчання слухачів різного віку.

У зв'язку з цим, в Одеському професійному ліцеї технологій та дизайну Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського», в якому здійснюється навчання робітничих кадрів за 14 професіями, стало традицією проведення двічі на рік спеціальних заходів (науково-практичних конференцій, семінарів, майстер-класів). Так, 19 лютого 2014 року відбулась науково-практична конференція «Інтеграційні процеси в сфері професійної освіти для створення єдиного освітнього простору професійно-технічних і загальноосвітніх навчальних закладів» за участю Одеського професійного ліцею технологій та дизайну, Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського», Одеського національного університету ім. І. І. Мечнікова, Інформаційно-методичного центру Департаменту освіти і науки Одеської міської ради, Одеського обласного інституту удосконалення вчителів.

Захід спрямований на удосконалення фахової майстерності педагогічних працівників загальноосвітніх шкіл та створення єдиного освітнього простору професійно-технічних та загальноосвітніх навчальних закладів.

На пленарному засіданні науково-практичної конференції фахівці системи професійно-технічної освіти презентували доповіді: Шапошнікова Н. П., директор ліцею, к. пед. н., доцент «Роль партнерства загальноосвітніх і професійних навчальних закладів при підготовці кваліфікованих робітників для сучасної ринкової економіки»; Лісовська О. М., заступник директора з методичної роботи, аспірант кафедри соціальної педагогіки, психології та педагогічних інновацій ДЗ «ПНПУ імені К. Д. Ушинського» «Вектори інноваційного розвитку в Одеському професійному ліцеї технологій та дизайну ДЗ «ПНПУ

імені К. Д. Ушинського»; Ткаченко М. В., к. пед. н., доцент кафедри педагогіки ОНУ ім. І. І. Мечникова «Психолого-педагогічні засади моделювання особистісно-орієнтованих технологій навчання»; Сичова Н. В., методист Інформаційно-методичного центру Департаменту освіти і науки Одеської міської ради «Формування і розвиток проектно-технологічної компетенції на уроках трудового навчання для реалізації творчого потенціалу учнів і їх соціалізації в суспільство»; Столярова В. А., викладач II категорії, аспірант кафедри соціальної педагогіки, психології та педагогічних інновацій ДЗ «ПНПУ імені К. Д. Ушинського» «Використання комп'ютерного проектування одягу для інтегрованого навчання предметів швейного профілю».

Під час проведення пленарного засідання відбулась демонстрація колекцій моделей одягу (призерів міжнародних і всеукраїнських конкурсів моди), виготовлених учнями ліцею.

В рамках науково-практичної конференції педагогічні працівники ліцею провели майстер-класи та презентували досвід своєї роботи. Майстер-класи та презентації професійної майстерності об'єднані за темами в секції: «Технологія виготовлення паперових квітів» (Резніченко Галина Володимирівна, старший викладач Одеського обласного інституту удосконалення вчителів, член Національної спілки художників України); «Технологія дизайну шкільних та офісних інтер'єрів (флористичний декор)» (Курінная Тетяна Петрівна, майстер в/н з професії «Квіткар; флорист»); «Технологія дизайну предметів інтер'єру» (Валляр Наталя Дмитрівна, майстер в/н I категорії з професії «Кравець»); «Технологія виготовлення швейних виробів» (Натальченко Тетяна Вікторівна, керівник гуртка ОУДЮТ «Дивосвіт» «Моделювання та конструювання одягу», вчитель трудового навчання школи №118, м. Одеси); «Галантерейний декор» (Кудлай Оксана Валентинівна, майстер в/н II категорії з професії «Кравець»).

Висновки. Спільна робота педагогічних працівників системи професійно-технічної освіти та загальноосвітніх навчальних закладів спрямована на розв'язання проблеми свідомого вибору випускниками шкіл майбутньої професії, формування і розвиток якостей, необхідних для кваліфікованих робітників.

У результаті дискусії, яка розгорнулась у процесі обговорення проблеми формування світогляду майбутніх кваліфікованих робітників, вироблені відповідні рекомендації з виховання інтересу і поваги до робітничих професій у учнів шкіл, формування і розвитку якостей, необхідних для підготовки до продуктивної праці.

Перспективним напрямком наших подальших досліджень є налагодження та зміцнення зв'язків між Одеським професійним ліцеєм технологій та дизайну Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського» та загальноосвітніми навчальними закладами міста Одеси та області.

Література:

1. Закон України «Про освіту». – К., 1999.
2. Профільне навчання та професійна підготовка учнів на базі ПТНЗ: досвід, проблеми та перспективи [Текст]: науково-методичний посібник (за

матеріалами круглого столу. Профільне навчання (технологічний напрям) учнів старшої школи на базі ПТНЗ: досвід, проблеми та перспективи, в рамках Другої міжнародної виставки. Сучасні навчальні заклади – 2011 / Укладачі: Нестерова Л.В., Чеснокова Л.Г., Дремова І.Б., Романенко Л.В., Герлянд Т.М., Стременко Л.О. / за загальною редакцією Нестерової Л.В. – К. : ПІТО НАПН України, 2012. – 113 с.

3. Закон України «Про професійно-технічну освіту». – К., 1998.

4. Пустовая Є. Профорієнтація: проблеми, досвід, перспективи / Є. Пустовая // Завуч. – 2003. – № 9. – С. 2-3.

ПІДГОТОВКА МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ У ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ ФІНЛЯНДІЇ

УДК: 378

Ямницький О.В.

Розглянуто особливості та провідні тенденції розвитку системи вищої освіти Фінляндії, яка є одним зі світових лідерів в освітній сфері.

Ключові слова: вища освіта, Фінляндія, принципи освіти, якість освіти, професіоналізація, професійна підготовка.

Рассмотрены особенности и ведущие тенденции развития системы высшего образования Финляндии, которая является одним из мировых лидеров в образовательной сфере.

Ключевые слова: высшее образование, Финляндия, принципы образования, качество образования, профессионализация, профессиональная подготовка.

THE TRAINING OF FUTURE SPECIALISTS AT HIGHER EDUCATION INSTITUTION IN FINLAND

A. Yamnitsky

The features and leading trends in the development of higher education in Finland, which is one of the world leaders in the field of education.

The higher education establishments have contributed positively to the renewal of society and the development of the economy and productivity. The significance of higher education establishments is emphasised in a global operating environment.

Finland's system of higher education is relatively young compared to some others in Europe, this is definitely not at the expense of quality. Finland has eight universities in the 2012/13 QS World University Rankings, most of which improved their overall positions compared to the previous year.

Keywords: higher education, Finland, principles of education, quality of education, professionalization.

В умовах глобалізації світової економіки й процесів регіональної інтеграції та прагнення підтримки конкурентоспроможності національних систем вищої освіти, зріє інтерес до вивчення, трансляції та адаптації кращих доробків світо-